

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617209561
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7617209561.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobkyne A. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Š. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO 52 635 970 proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 52, Bratislava, IČO 35 792 752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO 47 233 516, v konaní o zaplatenie 3.209,02 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 31. januára 2019 č. k. 2Csp/151/2017-223 a odvolaní žalovaného proti dopĺňaciemu rozsudku zo dňa 20. januára 2020 č. k. 2Csp/151/2017-280

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie žalobcu proti vyhovujúcemu výroku rozsudku zo dňa 31. januára 2019 č.k. 2Csp/151/2017-223 a jeho odôvodneniu a z r u š u j e tento rozsudok vo výroku o náhrade trov konania.

M e n í vyhovujúci výrok dopĺňacieho rozsudku zo dňa 20. januára 2020 č.k. 2Csp/151/2017-280 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 280 € s úrokmi z omeškania 5 % z dlžnej sumy ročne od 24.3.2017 do zaplatenia všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia a v prevyšujúcom rozsahu žalobu o nároku na zaplatenie 1.734,05 € s príslušenstvom z a m i e t a.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa uplatnila proti žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 4.734,98 € s úrokom z omeškania 5 % ročne z dlžnej sumy od 26.8.2016 do zaplatenia zo zmlúv o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX uzavretých so žalovaným dňa 17.10.2012. Uviedla, že žalovaný jej na základe zmlúv poskytol finančné prostriedky v celkovej výške 2.265,02 €, no ona mu vrátila až sumu 7.000 €. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia založila na tvrdení, že zmluvy o revolvingovom úvere sú bez úrokov a bez poplatkov, pretože obsahujú nesprávnu a v neprospech spotrebiteľa uvedenú hodnotu RPMN 69,66 %, nezohľadňujúcu úrokovú sadzbu 70,01 % a poplatok za možnosť odloženie splátok úveru, ktorý je svojou povahou neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Za vadu zmluvy označila tiež to, že dohodnuté splátky dlhu neobsahujú členenie splátky na jednotlivé zložky (istinu, úroky a poplatky), a dohodnutá odplata vo forme úrokov 70,01% ročne je zjavne neprimeraná, keď viac ako 6-násobne prekračuje priemernú úrokovú mieru z úverov bánk, z ktorých dôvodov je v rozpore s dobrými mravmi a neplatná podľa § 39 OZ. Vzhľadom na dôkaznú núdzu vzala po začatí konania návrh v časti o zaplatenie 3.260,01 € s príslušenstvom späť.

2. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom zo dňa 19.4.2018 č.k. 2Csp/151/2017-111 (v poradí I. rozsudok) zastavil konanie o zaplatenie 3.260,01 € s príslušenstvom, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.474,97 € s úrokom z omeškania

5 % ročne z dlžnej sumy od 26.8.2016 až do zaplata, priznal žalobkyni nárok na náhradu trov proti žalovanému v rozsahu 100 % a zaviazal žalovaného k úhrade súdneho poplatku v rozsahu 100 %. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v časti 1.474,97 €, v ktorom tento ostal predmetom konania, považoval za dôvodný vychádzajúc z názoru, že dohoda o úrokoch z úveru 70,01 % je zjavne neprímeraná a preto neplatná podľa § 39 OZ v spojení s § 3 OZ, pre rozpor s dobrými mravmi a zákonom. Právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vyvodil tiež z § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení platnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej „zák. č. 129/2010 Z.z.“), podľa ktorého ustanovenia sa spotrebiteľský úver považoval za úver bez úrokov a bez poplatkov pokiaľ zmluva neobsahovala náležitosti vyžadované § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Dospel k záveru, že žalobcovi nepatrí nárok na úroky a poplatky z dôvodu absencie členenia splátok dlhu na jednotlivé zložky, povinnosť uvedenia ktorej informácie vyvodil z § 9 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z.. Stratu práva veriteľa na úroky a poplatky spájal aj s porušením povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z.. Vysporiadal sa s obranou žalovaného o premlčaní nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 1 OZ v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe uvádzajúc, že žalobkyni začala plynúť lehota dvoch rokov na uplatnenie nároku na súde až od času, kedy získala informácie od svojho právneho zástupcu, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, o čom bola upovedomená svojím zástupcom až v mesiaci august 2014. Pretože žalobu podala už 20.4.2017, stalo sa tak pred uplynutím premlčacej doby, ktorej koniec by pripadol až na august 2017. K trojročnej objektívnej premlčacej dobe na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 OZ uviedol, že táto plynula až od splatnosti záväzku z revolvingových zmlúv, ktorý dátum ustálil k 19.6.2016, a nakoľko žaloba bola podaná už 20.4.2017, žalobkyňa uplatnila svoj nárok včas aj v rámci objektívnej premlčacej lehoty.

3. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 20.9.2018 sp. zn. 2Co/213/2018 zrušil tento rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania a súdnom poplatku. V zrušujúcom uznesení uviedol, že aj keď súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho názoru, že § 9 ods. 1 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z.z. vyžadoval členenie splátok na jednotlivé zložky, a že porušenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona postupovať s odbornou starostlivosťou malo za následok, že úver je bez úrokov a poplatkov, žalobkyni patrí nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatnosti dohody o úrokoch z úveru, ktorých výška 70,01% ročne odporovala § 3, § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Dohodnuté úroky viacnásobne prekračovali nielen priemernú úrokovú sadzbu bánk poskytovaných na úvery podľa zistení súdu prvej inštancie na úrovni 12% ročne, ale aj maximálnu úrokovú sadzbu bánk a nebankových subjektov v rozhodnom období, ktorá podľa štatistických údajov Národnej banky Slovenska bola na úrovni 25 %. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, odvolací súd považoval za rozhodujúce pre správne vyhodnotenie včasnosti uplatnenia nároku na súde podľa § 107 ods. 1, 2 OZ zistenie, ku ktorému dňu žalobkyňa poskytla žalovanému plnenie, ktorého vydania sa domáha, ktorú skutočnosť súd prvej inštancie neskúmal, preto bolo jeho rozhodnutie v rozsahu napadnutom odvolaním zrušené. Z konania na súde prvej inštancie vyplynulo, že žalobkyňa nedisponovala prehľadom o čase vykonaných splátok dlhu, žalovaný odmietal taký dôkaz do konania predložiť, aj keď ním disponoval, súčasne bolo nesporné, že žalobkyňa svoj záväzok zo zmluvy o revolvingovom úvere splnila v rozsahu minimálne 7.000 €. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na povinnosť veriteľa vydať dlžníkovi potvrdenie o rozsahu plnenia dlhu podľa § 569 OZ, ako aj na jeho dôkazné bremeno k procesnej obrane založenej na premlčaní dlhu. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ v konaní nie je sporné, že nárok žalobkyne voči žalovanému z titulu vydania bezdôvodného obohatenia existuje, a z výšky mesačných splátok dlhu vyplýva, že povinnosť na vydanie bezdôvodného obohatenia mohla vzniknúť odo dňa 19.2.2014, tak pokiaľ bola žaloba podaná dňa 20.4.2017 nemožno s istotou konštatovať, že došlo k uplynutiu premlčacej lehoty v celom rozsahu nároku, preto je na žalovanom, ktorý premlčanie dlhu tvrdí ako svoju procesnú obranu, a súčasne odmieta predložiť prehľad o úhrade splátok dlhu, aby toto svoje tvrdenie preukázal, inak sa bude vychádzať zo záveru, že nárok žalobkyne nie je premlčaný. Výrok rozhodnutia o zastavení konania, ktorý nebol odvolaním napadnutý nadobudol právoplatnosť, a v opätovnom konaní mal súd prvej inštancie rozhodnúť o trovách celého konania s prihliadnutím na procesnú zodpovednosť žalobkyne za zastavenie konania.

4. Po rozhodnutí odvolacieho súdu žalovaný doložil prehľad o plnení splátok dlhu žalobkyňou ku každej z revolvingových zmlúv. V opätovnom konaní žalobkyňa rozšírila svoju žalobu podaním zo dňa 7.1.2019 o sumu 1.734,05 € uvádzajúc, že ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý žalovanému vznikol prijatím splátok dlhu v čase od 26.2.2016, čo vo vzťahu k revolvingovej zmluve č.

XXXXXXXXXX predstavuje 860 € a vo vzťahu k revolvingovej zmluve č. 8300050709 predstavuje 854,05 €. Súčasne upresnila, že jej pohľadávka na plnenie, ktorá ostala predmetom sporu podľa pôvodnej žaloby vo výške 1.474,97 €, sa týka splátok uhradených z revolvingovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX od 10.6.2014 do 20.2.2015 v sume 771,70 € a z revolvingovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uhradených od 25.6.2014 do 22.2.2015 v sume 693,45 €. Uviedla, že z dôvodu premlčania si neuplatňuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého uhradením splátok zo zmluvy č. 8300050708 v sume 689,35 € za obdobie od 26.3.2015 do 23.11.2015 a zo zmluvy č. 8300050709 v sume 712,40 € zo splátok zaplatených v čase od 26.3.2015 do 31.12.2015. Predmetom opätovného konania na súde prvej inštancie bol po pripustení zmeny návrhu uznesením súdu zo dňa 11.1.2019 č. k. 2Csp/151/2017-212 nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 3.209,02 € s úrokmi z omeškania 5 % ročne z dlžnej sumy od 26.8.2016 do zaplatenia.

5. Preskúvaným rozsudkom zo dňa 31.1.2019 č.k. 2Csp/151/2017-223 (v poradí II. rozsudok) súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie 1.474,97 € s úrokmi z omeškania 5 % ročne z dlžnej sumy od 26.8.2016 do zaplatenia a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania 37,70 %. Výrok o trovách konania odôvodnil pomerom procesného úspechu sporových strán podľa § 255 ods.2 Civilného sporového poriadku (CSP), keď úspech žalovanej stanovil so zreteľom na priznanú čiastku 1.474,97 € v pomere k pôvodne žalovanému nároku 4.734,98 €.

6. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie žalobkyňa z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok zrušil alebo ho zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná jej náhradu trov konania. Namietala, že súd nerozhodol o jej nároku na zaplatenie sumy 1.734,05 €, ktorý sa stal predmetom konania v súlade s uznesením súdu o pripustení zmeny návrhu, tvrdila nesprávnosť rozhodnutia o náhrade trov konania, a nesúhlasila s právnou argumentáciou súdu o premlčaní v odôvodnení napadnutého rozsudku. Zohľadňujúc charakter odvolacích námietok žalobkyne, odvolací súd vyhodnotil jej odvolanie v časti ako návrh na vydanie dopĺňajúceho rozsudku, keď z obsahu spisu a odôvodnenia súdneho rozhodnutia bolo nepochybné, že súd prvej inštancie opomenul rozhodnúť o celom predmete konania, ktorým po pripustení zmeny žaloby bola pohľadávka žalobkyne na zaplatenie 3.209,02 € s príslušenstvom. Odvolací súd preto vrátil vec súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 27.6.2019 na vydanie dopĺňacieho rozsudku v súlade s § 225 CSP.

7. Súd prvej inštancie preskúvaným dopĺňacím rozsudkom zo dňa 20.1.2020 č.k. 2Csp/151/2017-280 zaviazal žalovaného na zaplatenie 1.734,05 € s úrokom z omeškania 5% ročne od 26.8.2016 do zaplatenia a žalobkyňu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. Pri rozhodnutí o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP zohľadnil plný procesný úspech žalobkyne vyplývajúci z priznania uplatneného nároku 1.734,05 €.

8. Preskúvaný rozsudok zo dňa 31.1.2019, ako aj dopĺňací rozsudok zo dňa 20.1.2020 súd prvej inštancie založil na zhodnom ustálení skutkového stavu veci a jeho právnom posúdení, keď vychádzal zo zistenia, že strany sporu uzavreli zmluvy o spotrebiteľskom úvere založené na zmluvách revolvingových, na ktoré aplikoval ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách §52, § 53, § 54 OZ, ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., § 497 a nasl. Obchodného zákonníka o zmluve o úvere, ustanovenia o platnosti právnych úkonov § 3, § 39, § 41 OZ a povinnosti dodávateľa konať v súlade s dobrými mravmi podľa § 4 zákona č. 250/2007 Z.z.. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a jeho premlčanie posudzoval podľa § 451 OZ a § 107 OZ. Súd konštatoval, že dňa 17.10.2012 žalobkyňa uzavrela dve zmluvy o revolvingovom úvere, zmluvu č. XXXXXXXXXXXX a zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, obe s úverovým limitom 1.500 € pri dohodnutej úrokovej sadzbe 70,01% ročne, ktorý úver mala uhrádzať v 48.mesačných splátkach vo výške 77,05 € (ďalej aj len „zmluva“). Celková dlžná čiastka, ktorú bola povinná zaplatiť u každej zmluvy predstavovala 3.698,40 €, RPMN bolo uvedené v hodnote 69,66%, súčasťou každej zmluvy bola dohoda o povinnosti na zaplatenie poplatku za možnosť odkladu splátok vo výške 367,49 €. O hodnotu poplatku bol znížený žalobkyňu poskytnutý úver, keď oproti dohodnutej sume úveru 1.500 € získala z každej zmluvy len 1.132,51 €. Nebolo sporné, že na poskytnuté plnenie z oboch zmlúv 2.265,02 € žalobkyňa uhradila žalovanému viac ako 7.000 €. Súd prvej inštancie k tvrdeniam žalobkyne o existencii väd zmluvy uviedol, že v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ) C-42/15 Home Credit c/a Béroová, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/146/2017 a zásadu eurokonformného výkladu ustanovení § 9 zákona č. 129/2010 Z.z., nemožno chýbajúce členenie splátky na jednotlivé zložky považovať za dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o spotrebiteľskom

úvere, a taký následok sa v čase uzavretia zmluvy nespájal ani s prípadným porušením povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Dospel však k záveru, že žalobkyni vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ z titulu neplatnej dohody o úrokoch z úveru, pretože úroky niekoľkonásobne prevyšovali obvyklú úrokovú mieru z úverov, platnú v čase uzavretia zmluvy. Súd prvej inštancie vychádzal z § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Súd uviedol, že neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom v zmysle § 3 OZ je taká výška úrokov, ktorá presiahne úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným pri poskytovaní úverov a pôžičiek bankovými subjektmi. Z internetového portálu Národnej banky Slovenska mal preukázané, že pre obdobné typy úveru priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby bola 11,57% so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby v mesiaci október 2012, čo znamenalo, že úroková sadzba úveru v zmluve 70,01% predstavovala 6-násobné prekročenie obvyklej úrokovej miery. Poukázal na to, že výška obvyklej odplaty v zmysle § 53 ods. 6 OZ musí vychádzať z takých údajov finančných inštitúcií, ktoré poskytujú spotrebiteľské úvery za primeranú odplatu riadiac sa zásadou dobrých mravov podľa § 3 OZ, ako to vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn.1MCdo/1/2009. Aj keď pri nebankových subjektoch ako je žalovaný, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika dajú akceptovať i vyššie úroky, rozhodne to nemôže byť viac ako 5-násobné prekročenie priemeru úrokových sadzieb bánk. K tvrdeniam žalovaného, že úroky zo zmluvy o úvere je potrebné posudzovať podľa ustanovení § 502 Obchodného zákonníka uviedol, že uvedené zmluvné ustanovenie odkazuje na zákonnú výšku úrokov, pričom úroky nie sú zákonom limitované inak ako princípmi, na ktorých stojí právo, kam patrí princíp zákazu zneužitia práv, zákaz konania v rozpore s dobrými mravmi a so zásadami poctivého obchodného styku, čo bolo zohľadnené práve pri posudzovaní primeranosti výšky úrokov v zmysle § 53 ods. 6 OZ. Nepovažoval za správny názor žalovaného, že pokiaľ je dohoda o úrokoch neplatná, je neplatná len v časti, v ktorej prekračuje zásadu primeranosti a dobrých mravov. Konštatoval, že dohoda o úrokoch je z pohľadu § 41 OZ nedeliteľnou časťou právneho úkonu, nakoľko v dôsledku absolútnej neplatnosti úrokov, neexistuje žiadna dohoda o úrokoch, vo vzťahu ku ktorej by bolo možné právny úkon konvalidovať.

9. Pri vyhodnotení dôvodnosti procesnej obrany žalovaného o premlčaní nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 101 ods. 1,2 OZ, z dôvodu uplynutia dvojročnej subjektívnej, aj trojročnej objektívnej premlčacej doby, odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/169/2017, týkajúcom sa plynutia premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia v spotrebiteľských sporoch, ktorý zotrval na už skôr vyslovených právnych názoroch obsiahnutých v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/67/2011, že nie je rozhodujúce, kedy oprávnený dospel k záveru, že jeho nárok môže mať povahu bezdôvodného obohatenia, teda je bez právneho významu, kedy zistil právnu kvalifikáciu svojho nároku. Právo na vydanie plnenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, a kto sa na jeho úkor obohatil, ktorá vedomosť sa viaže na preukázateľné zistenie skutkových okolností, na základe ktorých je možno podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že žalobkyňa ako oprávnená sa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jej úkor obohatil dozvedela v čase, keď preukázateľne zistila skutkové okolnosti, na základe ktorých bola oprávnená podať žalobu, teda, keď získala vedomosť o osobe obohateného, ktorým je žalovaný, ako aj o rozsahu bezdôvodného obohatenia tj výške žalovanému poukázanej sumy. Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne, že subjektívna premlčacia doba jej začala plynúť až potom, čo od právneho zástupcu získala vedomosť, že veriteľovi zo zmluvy nepatria úroky, čo bolo v mesiaci august 2016, ako o tom svedčila predsporová výzva adresovaná žalovanému zo dňa 4.8.2016. Počiatok plynutia subjektívnej aj objektívnej premlčacej doby súd odvodzoval od dátumu, ku ktorému žalobkyňa nad rámec svojho záväzku žalovanému poskytla finančné plnenie. Z dôvodu, že veriteľovi poskytovala plnenie splátkach, plynutie premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia posudzoval od času úhrady každej splátky poukázanej žalovanému nad rámec skutočného záväzku žalobkyne. Súd konštatoval, že vzhľadom na povahu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vyplývajúceho zo zmluvy, u ktorej boli neplatne dojednané úroky, žalovaná mala povinnosť z každej zmluvy vrátiť iba plnenie vo výške istiny 1.132,51 €, čo zodpovedalo úhrade 15-tich splátok. Vychádzajúc z času splatnosti úverových splátok, 15. splátka bola splatná 19.01.2014, preto všetky splátky poukázané od 19.02.2014 znamenali plnenie poskytované žalovanému bez právneho dôvodu.

10. Z prehľadu splátok dlhu na zmluvu č. XXXXXXXXXXXX súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa k 26.11.2018 zaplatila celkom 3.500,05 eur. Dňa 27. 01. 2014 poukázala splátku vo výške 78 eur, 10. 06. 2014 poukázala 78,25 eur, 02. 07. 2014 - 77,05 eur, 07. 08. 2014 - 77,05 eur, 23. 09. 2014 - 154,10 eur, 23. 10. 2014 - 77,05 eur, 24. 11. 2014 - 77,05 eur, 12. 01. 2015 - 77,05 eur, 20. 02. 2015 - 77,05 eur, 26. 03. 2015 - 77,05 eur, 11. 05. 2015 - 77,05 eur, 10. 06. 2015 - 77,05 eur, 25. 06. 2015 - 77,05 eur, 06. 08. 2015 - 77,05 eur, 24. 09. 2015 - 77,05 eur, 06. 11. 2015 - 150 eur, 23. 11. 2015 - 77,05 eur, 26. 02. 2016 - 99 eur, 31. 03. 2016 - 123 eur, 29. 04. 2016 - 74 eur, 25. 05. 2016 - 90 eur, 30. 06. 2016 - 74 eur, 22. 07. 2016 - 70 eur, 31. 08. 2016 - 70 eur, 22. 09. 2016 - 70 eur, 22. 11. 2016 - 70 eur, 23. 01. 2017 - 70 eur, 23. 03. 2017 - 70 eur. V období od 19. 02. 2014 do 20. 04. 2017 žalobkyňa na predmetnú zmluvu oproti prijatej sume 1 132,51 eur zaplatila navyše čiastku 2 341,05 eur.

11. Z prehľadu splátok na revolvingovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX súd zistil, že žalobkyňa ku dňu 26.11.2018 zaplatila celkom 3.500,33 eur. Dňa 27. 01. 2014 poukázala splátku vo výške 78 eur, 02. 07. 2014 poukázala 77,05 eur, 07. 08. 2014 - 77,05 eur, 23. 09. 2014 - 154,10 eur, 23. 10. 2014 - 77,05 eur, 24. 11. 2014 - 77,05 eur, 12. 01. 2015 - 77,05 eur, 22. 01. 2015 - 77,05 eur, 20. 02. 2015 - 77,05 eur, 26. 03. 2015 - 77,05 eur, 29. 05. 2015 - 77,05 eur, 10. 06. 2015 - 77,05 eur, 25. 06. 2015 - 77,05 eur, 21. 08. 2015 - 154,10 eur, 24. 09. 2015 - 77,05 eur, 23. 11. 2015 - 77,05 eur, 31. 12. 2015 - 100 eur, 26. 02. 2016 - 70 eur, 26. 02. 2016 - 99 eur, 31. 03. 2016 - 27 eur, 29. 04. 2016 - 86 eur, 25. 05. 2016 - 78 eur, 27. 06. 2016 - 74 eur, 22. 07. 2016 - 70,05 eur, 31. 08. 2016 - 70 eur, 22. 09. 2016 - 70 eur, 22. 11. 2016 - 70 eur, 23. 01. 2017 - 70 eur, 23. 03. 2017 - 70 eur. V období od 19. 02. 2014 do 20. 04. 2017 žalobkyňa na predmetnú zmluvu oproti prijatej sume 1 132,51 eur zaplatila navyše čiastku 2 340,95 eur.

12. Vo vzťahu k premlčaniu nároku žalobkyne súd prvej inštancie v rozsudku z 31.1.2019 (bod 84. odôvodnenia uvedeného rozsudku) ako aj v dopĺňacom rozsudku z 20.1.2020 (bod 88. odôvodnenia dopĺňacieho rozsudku) uviedol, že je nepochybné, že nárok žalobkyne voči žalovanému z titulu vydania bezdôvodného obohatenia existuje a vzhľadom na čas, kedy vzniklo bezdôvodné obohatenie (úhradou splátok od 19.2.2014), pri zohľadnení času podania žaloby 20.4.2017, možno konštatovať s istotou, že nedošlo k uplynutiu premlčacej lehoty. Súd uviedol, že nad rámec prijatej sumy 2.265,02 € (2x1.132,51 €) žalobkyňa vrátila žalovanému navyše 4 682 €, a to zo zmluvy č. 8300050708 sumu 2 341,05 € a zo zmluvy č. 8300050709 sumu 2 340,95 €. Keďže požadovala plnenie 3.209,02 €, súd nemohol rozhodovať nad rámec, preto priznal žalobkyni rozsudkom č.k. 2Csp/151/2017-223 zo dňa 31.01.2019 sumu 1.474,97 € a dopĺňacím rozsudkom sumu 1.734,05 €, ktorá bola uplatnená v subjektívnej lehote, berúc do úvahy jednotlivé splátky podľa rozpisu plnenia. Žalobkyni priznal úroky z omeškania v súlade s § 517 OZ vo výške vyplývajúcej z § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. odo dňa 28.6.2016, kedy žalovaný odmietol vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie reagujúc tak na jej predsporovú výzvu zo dňa 4.8.2016.

13. Proti dopĺňaciemu rozsudku podal včas odvolanie žalovaný uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f), h/ CSP a žiadal, aby bol dopĺňací rozsudok zmenený tak, že súd žalobu zamietne a prizná mu náhradu trov konania. Odvolateľ poukázal na nesprávne posúdenie premlčania v konaní zdôrazňujúc, že k uplatneniu nároku vo výške 1.734,05 € došlo až po uplynutí subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty. Za nelogické považoval rozhodnutie súdu o priznaných úrokoch z omeškania od 26.8.2016, keď je zrejmé, že priznaná pohľadávka pozostáva aj z platieb vykonaných po tomto dátume (31.8.2016, 22.9.2016, atď). Nesúhlasil s právnym posúdením odplaty dohodnutej v zmluve ako neplatnej pre rozpor s § 3 a § 53 ods. 6 OZ, ktoré ustanovenie na účely hodnotenia primeranosti odplaty uvádza, že táto nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu. Dôvodil, že pri porovnávaní odplaty nevyhnutné vziať do úvahy nielen hodnotu obvyklej odplaty bánk, ale všetkých subjektov finančného trhu, keď zo zákona nevyplýva potreba porovnávaní priemerných úrokových sadzieb bánk, ako to urobil súd prvej inštancie. S poukazom na to, že zmluvy o revolvingovom úvere sú úverovými zmluvami, ktoré sa riadia tiež ustanoveniami Obchodného zákonníka, za dôležitú považoval aj reguláciu úrokov vyplývajúcu z § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka. Uvedené ustanovenie reguluje záväzok platiť úroky tak, že dlžník je povinný platiť úroky v dojednanej výške inak v najvyššej prípustnej výške stanovenej zákonom alebo na základe zákona, inak je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky; ak sa strany dojednávajú úroky vyššie, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške. Z uvedeného dôvodu zastával názor, že v zmysle § 41 OZ pri výklade dohody sporových strán o úrokoch z úveru má prednosť taký prístup, ktorý ponecháva platný právny úkon aspoň v časti, pred jeho celkovým zneplatnením. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru,

že výška úrokov je v rozpore s dobrými mravmi, potom musí byť spôsobilý určiť, aká je hodnota odplaty, kde tento rozpor už nie je, a v ktorej časti je dohoda o úrokoch platná.

14. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu zopakovala priebeh doterajšieho konania zdôrazňujúc, že žalovaný nepodal odvolanie proti rozsudku z 31.1.2019, a odkázala na svoju doterajšiu argumentáciu prednášanú v priebehu konania. Zotrvala na tvrdení o tom, že zmluvy s ňou uzavreté sú bez úrokov a bez poplatkov, nielen pre nesprávnu odplatu, ktorej výška bola už ustálená ako odporujúca zákonu v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, ale nesprávne je tiež v zmluve určená hodnota RPMN, ktorej sadzba 69,66% zjavne nezohľadňuje úrokovú sadzbu 70,01% a je určená nesprávne v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zastávala názor, že žalovaný sa dostal do dôkaznej núdze pri preukázaní, že došlo k premlčaniu nároku žalobkyne v dvojročnej subjektívnej lehote na vydanie bezdôvodného obohatenia. Zdôraznila, že začiatok plynutia premlčacej doby je viazaný na vedomosť spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia, keď nie je správny názor, aby táto subjektívna premlčacia lehota plynula od splatnosti splátky. Poukázala tiež na konanie pred SDEÚ vo veci C-485/2019 LH c/a Profi Credit Slovakia s.r.o., z ktorého konania vyplýva, že taká prax, ktorá spája ustálenie subjektívnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia s plnením splátky, je v rozpore s právnou úpravou na ochranu spotrebiteľa. S odkazom na súdnu prax (správa občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo zhodnotenia stavu rozhodovania súdov Cpj 344/74, Cpj 37/78, rozhodnutie NS SR 1Cdo/238/2017) konštatovala, že pri posúdení premlčacej lehoty je významný tiež právny dôvod vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorý v danom prípade nevychádza z plnenia bez právneho dôvodu, keďže základom plnenia žalobkyne bola zmluva, ale zo záveru, že zmluva má vady, pre ktorú je považovaná v zmysle zákonnej úpravy za zmluvu bez úrokov a bez poplatkov. Podľa rozhodnutia NS SR sp.zn. 4Cdo/256/2010 počiatok subjektívnej premlčacej doby na vydanie práva z bezdôvodného obohatenia sa neviaže k dátumu splatnosti, ako je to pri začiatku všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 OZ, ale k inej skutočnosti, ktorou je vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia a kto sa obohatil. Uviedla, že k obdobným záverom dospel NS SR aj v rozhodnutí 3Cdo/169/2017 uvádzajúc, že pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal je vždy rozhodujúce zistenie skutkového stavu, nie vyhodnotenie právnej kvalifikácie nároku. Žalobkyňa tvrdila, že vedomosť o tom, že na jej strane došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia získala po porade s právnym zástupcom. Aj z uznesenia Ústavného súdu SR I. ÚS 47/2019 vyplýva, že je ústavne udržateľné také ustálenie subjektívnej vedomosti spotrebiteľa, ktoré vychádza z pomoci spotrebiteľského združenia v súvislosti s právnou analýzou väd zo zmluvy. Rozsah požadovanej skutočnej vedomosti žalobkyne je daný právnou úpravou, a ak má byť dodržaný výklad posúdenia tejto vedomosti, ako vyplýva z judikatúry súdov, teda že žalobkyňa mala získať skutočnú, nielen predpokladanú vedomosť o bezdôvodnom obohatení, musela poznať existenciu (uzatvorenie zmluvy), rozsah povinností vyplývajúcich zo zmluvy a plnenie poukávané na účet žalovaného, ako i skutočnosť, že zmluva o úvere je vadná. Len existencia zmluvy, či samotné plnenie nepostačovali pre ustálenie toho, že žalobkyňa má skutočnú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia, taký moment mohol nastať až v prípade, keď získala vedomosť, že na zmluvu sa vzťahuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyplývajúca zo zákona. V nadväznosti na uvedené bolo potom na žalovanom, aby preukázal, že žalobkyňa už v čase podpísania zmluvy mala vedomosť, že zmluva je v rozpore so zákonom, čo v podstate sám žalovaný vyvracia, keď zmluvu považuje za zodpovedajúcu zákonnej úprave. Žalovaný preto neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania skutočnosti, ktorá mu je na prospech, a námietka premlčania z jeho strany vznesená je len formálna, keď nepredložil žiadny dôkaz o skoršej vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia. Z uvedených dôvodov navrhovala doplniť rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd preskúmal odvolanie žalobcu proti rozsudku zo dňa 31.1.2019, č.k. 2Csp/151/2017-223 a odvolanie žalovaného proti doplniacemu rozsudku zo dňa 20.1.2020, č.k. 2Csp/151/20017-280 z hľadiska prípustnosti a včasnosti podaného odvolania, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu uplatnených odvolacích dôvodov dospievajúc k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené len vo vzťahu k výroku o trovách konania, v ostatnom rozsahu je potrebné ho odmietnuť, a odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

16. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 10.06.2021 v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na webovej stránke a úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 3 CSP.

17. V rozsahu, v ktorom bolo odvolanie žalobcu proti rozsudku zo dňa 31.1.2019, č.k. 2Csp/151/2017-223 procesne neprípustné, odvolací súd odvolanie odmietol podľa § 358 a § 386 písm. b/ CSP, a z dôvodu existencie väd konania podľa § 365 ods.1 písm. d/ CSP zrušil výrok rozsudku o náhrade trov konania.

18. Pri rozhodovaní o nároku žalobkyne doplniacím rozsudkom zo dňa 20.1.2020, č.k. 2Csp/151/20017-280 súd prvej inštancie nevzal do úvahy všetky skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania a nesprávne právne vec posúdil, preto jeho rozhodnutie odvolací súd zmenil v súlade s § 388 CSP ako vyplýva z enunuciátu tohto rozsudku.

19. Pôvodne bola predmetom konania pohľadávka žalobkyne na zaplatenie sumy 4.734,98 € s príslušenstvom, o ktorom nároku súd rozhodol v poradí I. rozsudkom z 19.4.2018, č.k.2Csp/151/2017-111 tak, že konanie v časti o zaplatenie 3.260,01 € zastavil v súlade so späťvzatím žaloby, žalovaného zaviazal na plnenie 1.474,97 € s úrokom z omeškania 5% z dlžnej sumy ročne od 26.8.2016 do zaplatenia. Výrok o zastavení konania nadobudol právoplatnosť, v časti o povinnosti žalovaného na plnenie 1.474,97 € s príslušenstvom a súvisiacom výrok o náhrade trov konania bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený, v ktorom rozsahu ostala peňažná suma predmetom opätovného konania. Žalobkyňa po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie rozšírila svoj nárok o peňažné plnenie 1.734,05 € s úrokmi z omeškania 5% z dlžnej sumy ročne od 26.8.2016 do zaplatenia, ktorú zmenu žaloby súd pripustil. Predmetom opätovného konania tak ostala pohľadávka žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia 3.209,02 € (1.474,97 € +1.734,05 €) s príslušenstvom a trovy konania, o ktorých mal súd rozhodnúť aj so zreteľom na späťvzatie žaloby v časti 3.260,01 €. Preskúmaným v poradí II. rozsudkom z 31.1.2019, č.k. 2Csp/151/2017-223 však súd prvej inštancie rozhodol len o nároku 1.474,97 € s prísl., na zaplatenie ktorej sumy zaviazal žalovaného a súčasne žalobkyňu uložil povinnosť k náhrade trov konania. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa namietajúc absenciu rozhodnutia súdu o jej rozšírenej žalobe v časti 1.734,05 eur s príslušenstvom, správnosť rozhodnutia o náhrade trov konania a uplatňujúc tiež výhrady voči posudzovaniu premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v odôvodnení rozsudku.

20. Procesná legitímácia na podanie odvolania patrí len osobe, v neprospech, ktorej bolo rozhodnuté (§ 359 CSP), na podanie odvolania tak nie je oprávnená osoba, o nároku ktorej súd rozhodol v súlade s jej požiadavkou, aj keď len v časti žaloby. Odvolanie nie je prípustné ani proti odôvodneniu rozhodnutia, lebo sporové strany sú viazané len výrokom rozhodnutia (§358 CSP). Pretože vyhovujúcim výrokom rozsudku z 31.1.2019, č.k. 2Csp/151/2017-223 nemohlo dôjsť k žiadnej ujme na právach žalobkyne a je zákonom vylúčené odvolaním napadnúť odôvodnenie rozhodnutia, odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu zo dňa 31.1.2019 č.k.2Csp/151/2017-223 bolo odmietnuté ako neprípustné v súlade s § 358 a § 386 písm. b/ CSP.

21. V ostatnom rozsahu odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne a žalovaného konštatujúc naplnenie odvolacích dôvodov nimi uplatnených podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis,

než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

22. Pokiaľ súd prvej inštancie opomenul rozhodnúť o celej prejednávanej žalobe, avšak rozhodol o náhrade trov konania neberúc na zreteľ skutočný rozsah požadovaného plnenia, toto jeho procesné pochybenie znamenalo vadu konania, ktorá mala vplyv na správnosť jeho rozhodnutia pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd preto zrušil výrok rozsudku o náhrade trov konania zo dňa 31.1.2019, č.k. 2Csp/151/2017-223 ako predčasný a vecne nesprávny podľa § 398 ods.1 písm. b/ CSP. Vyhovujúci výrok rozsudku nebol predmetom odvolacieho prieskumu, lebo žalovaný odvolanie nepodal a odvolanie žalobkyne muselo byť odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou a procesne neprípustné.

23. Na základe odvolania žalovaného odvolací súd preskúmal vecnú správnosť a zákonnosť dopĺňacieho rozsudku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o zostatku nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 1.734,05 eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 28.6.2018 do zaplatenia, ktorý nárok bol uplatnený na súde návrhom na zmenu dňa 7.1.2019. Žalovaná suma zodpovedala nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého úhradou splátok v čase od 26.2.2016, poukázaných žalovanému nad rámec istiny. Právny záver súdu prvej inštancie, že žalovanému nepatrila nárok na úhradu dohodnutých úrokov a vznikla mu povinnosť vrátiť žalobkyňu finančné plnenie titulom vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ je vecne správne. Zrozumiteľné a presvedčivé je tiež odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie o neplatnosti dohody o úrokoch z úveru, ako aj nedeliteľnosti právneho úkonu-dohody o úrokoch podľa §41 OZ, ktorá dohoda je postihnutá neplatnosťou v celom rozsahu, bez možnosti zachovania platnosti časti dohody o úrokoch, na ktoré odôvodnenie odvolací súd odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Totožné námietky odvolateľ uplatnil už v pôvodnom odvolacom konaní, s ktorými námietkami sa odvolací súd vysporiadal aj vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 20.9.2018, z ktorého vychádzal tiež súd prvej inštancie, a od ktorých záveroch nebol dôvod sa odchýliť ani v opätovnom konaní.

24. Je nesporné, že posudzované zmluvy o revolvingových úveroch, z ktorých vyplýva nárok žalobkyne majú charakter zmlúv spotrebiteľských spadajúcich pod zákonnú definíciu vymedzenú § 52 OZ. Podľa § 52 ods. 2 veta tretia OZ na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keď by sa mali použiť normy Obchodného práva. Ustanovenie § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv (17.10.2012) upravovalo, že odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery obdobných prípadoch. Žalobcom požadovaná úroková sadzba v rozsahu 70,01 % bez všetkých pochybností prekračuje mieru akceptovateľnú v spoločnosti založenej na zásadách čestnosti, poctivosti a konania v súlade s dobrými mravmi (§ 3 OZ, § 265 Obchod. zák.). Dohoda o úrokoch viacnásobne prekračuje obvyklú mieru odplaty požadovanú na finančnom trhu, ktorá podľa zistení súdu prvej inštancie nespochybňovaných žalovaných, v prípade úrokovej miery bánk dosahovala 11,47% ročne, maximálna úroková miera bankových a nebankových subjektov 25 % ročne. K možnosti posudzovania dohody o úrokoch z úveru ako neplatnej len v časti, v ktorej odporuje obvyklej odplate žiadanej na finančnom trhu, odvolací súd uvádza, že zmluva o úvere je charakterizovaná povinnosťou vrátiť požičané finančné prostriedky s úrokmi, a pokiaľ sa úroky dohodnú vo výške odporujúcej princípom práva, pre ktoré sa takáto dohoda považuje za neplatnú podľa § 3, § 39 OZ, aplikuje sa § 41 OZ práve na časť právneho úkonu a to dohodu o úrokoch. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Dohoda o výške úrokov je na účely aplikácie § 41 OZ vnútorne nedeliteľnou. V tomto odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/26/2011 aplikovateľnú tiež na posudzovaný záväzkový vzťah strán sporu, v zmysle záverov ktorého, dohoda o výške úrokov, čo do svojho obsahu, je nedeliteľným celkom, a oddeliteľnosť právneho úkonu z pohľadu jeho charakteru sa vzťahuje len k oddeliteľnosti dohody o úrokoch od dohody o poskytnutí finančnej čiastky.

25. Súd prvej inštancie však pochybil, pokiaľ vychádzal zo záveru, že nárok žalobkyne, o ktorom rozhodoval dopĺňacím rozsudkom, nie je premlčaný. Súd neprihliadal na vlastné skutkové zistenia o dátume úhrady splátok dlhu žalobkyňou, čase uplatnenia nároku na súde (7.1.2019) a termíne, v ktorom žalobkyňa získala informácie, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie (4.8.2016).

26. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

27. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

28. Súdna prax sa ustálila na názore, že z hľadiska posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, ako aj o osobe toho, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že sa oprávnený mohol dozvedieť pri vynaložení vyššej starostlivosti o tejto skutočnosti aj skôr (R25/86). Uvedená vedomosť predpokladá znalosť skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, keď skutočnosť nadobudnutia informácie o právnej možnosti (právnej kvalifikácii) domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia nie je relevantná (NS SR 1Cdo/67/2011, 5Cdo/121/2009). Ústavný súd v Náleze sp.zn. III/ÚS/43/2020 z 12.5.2020 konštatoval, že na účely posudzovania premlčania v spotrebiteľských sporoch, sú rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/67/2011, a sp.zn.5Cdo/121/2009 vystavané na odlišných skutkových okolnostiach a nedávajú odpoveď na otázku, či je na mieste odvíjať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, teda či je dôvod vychádzať zo zásady „nezalosť zákona neospravedlňuje“, a nedávajú odpoveď ani na otázku, či za takého stavu je moment, keď reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúci z pohľadu záveru o skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia. SDEÚ vo svojom rozsudku z 22.4.2021 vo veci C-485/2019 LH c/a Profi Credit Slovakia s.r.o., prijal záver, že zásada efektivity (komunitárneho práva) bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých zmluvných podmienok sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. SDEÚ vychádzal zo zistenia, že podmienky na uplatnenie nárokov zo zmlúv o úvere stanovené pre spotrebiteľa na včasné uplatnenie nároku v konaní pred súdom, ktoré vyžadujú, aby podal žalobu najneskôr v lehote troch rokov od dátumu, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, ku vzniku ktorého mohlo dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv priznávaných spotrebiteľovi Smernicou 93/13 alebo Smernicou 2008/48, keď nemožno vylúčiť, že počas uskutočnených platieb môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty predtým, než sa skončí platnosť zmluvy. Z týchto dôvodov SDEÚ tiež uzavrel, že úmysel predajcu alebo dodávateľa, ktorý využil zmluvnú podmienku považovanú za nekalú nemá vo vzťahu k právam spotrebiteľa žiaden význam, preto spotrebiteľ ani nemôže mať povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania predajcu či dodávateľa (bod 63, 64, 65 rozsudok SDEÚ C-485/2019). Predmetom rozhodovacej činnosti SDEÚ bola v predmetnom prípade práve zmluva o spotrebiteľskom úvere s úrokovou sadzbou 70 % ročne a RPMN 66,31 % ročne. Vychádzajúc z vyššie uvedených rozhodnutí Ústavného súdu SR a Súdneho dvora Európskej Únie, prihliadajúc k eurokonformnému výkladu ustanovení o premlčaní pri uplatnení nároku zo spotrebiteľských zmlúv, základom ktorých je úvaha, že v prípade spotrebiteľských je významná práve a len subjektívna premlčacia lehota, ktorej začiatok plynutia sa viaže na preukázanie získanej vedomosti spotrebiteľa o dôvodoch zakladajúcich jeho nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd za rozhodujúce pre vyhodnotenie včasnosti uplatnenia nároku žalobkyne v konaní pred súdom považoval subjektívnu dvojročnú premlčaciu lehodu, ktorá plynula od momentu, kedy sa žalobkyňa o dôvodoch vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedela.

29. Žalobkyňa tvrdila, že vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia získala až na základe informácie od svojho právneho zástupcu v mesiaci august 2016, čo potvrdzuje aj výzva zo dňa 4.8.2016 adresovaná žalovanému, ktorou ho z titulu vád zmluvy žiadala o vydanie bezdôvodného obohatenia. Výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia zo dňa 4.8.2016 nepochybne realizoval zástupca žalobkyne v jej mene, ktorý dátum v súlade s tvrdeniami žalobkyne, odvolací súd považoval za rozhodujúci pre stanovenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia. Správnosť tohto záveru podčiarkuje aj fakt, že v nadväznosti na doručovanie tejto výzvy žalobkyňa žiadala tiež o priznanie úrokov z omeškania. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 1 734,05 €, ktorý je predmetom doplňujúceho rozsudku, bol v konaní uplatnený návrhom na zmenu žaloby dňa 7.1.2019, a týkal sa splátok uhradených žalobkyňou v čase od 26.2.2016. Žalobkyňa mohla zabrániť uplynutiu premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia zo sumy splátok poukázaných žalovanému od 26.2.2016 do 4.8.2016, podaním žaloby najneskôr ku dňu 4.8.2018. U splátok poukázaných žalovanému po 4.8.2016, od ktorého času už mala vedomosť, že na strane

žalovaného vzniká bezdôvodné obohatenie, ktoré jej bude povinný vydať pre vady zmluvy, plynula dvojročná premlčacia doba od dňa nasledujúceho po úhrade každej platby splátky. So zreteľom na čas uplatnenia nároku v súdnom konaní (7.1.2019) sa tak žalobkyni nepremičalo len právo na vydanie bezdôvodného obohatenia zo splátok uhradených v čase od 7.1.2017. Splátky uhradené do 4.8.2016 sa premlčali ku dňu 4.8.2018. Vychádzajúc z prehľadu splátok ako boli zistené súdom prvej inštancie a vyplývali z obsahu listinných dôkazov, nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnený návrhom zo dňa 7.1.2019 bol podaný na súde včas, iba vo vzťahu k platbám uhradeným 23.1.2017 a 23.3.2017, a to u každej z revolvingových zmlúv v hodnote 2 x 70 €. V úhrne tak predstavuje nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý nepodliehal procesnej obrane žalovaného, len sume 480 € (4x70 €). Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, v ostatnom rozsahu žiadaného plnenia, nebolo možné žalobkyni nárok priznať, pretože uplynula dvojročná subjektívna premlčacia doba (§101 OZ). Správna bola tiež výhrada žalovaného k priznaným úrokom z omeškania, keď k omeškaniu žalovaného s vydaním bezdôvodného obohatenia nemohlo dôjsť skôr, než prijal od žalobkyne finančné plnenie, ktorého vydania sa v konaní domáha. Pretože nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 480 € vznikol až poukázaním platby žalobkyne ku dňu 23.3.2017, žalovaný bol zaviazaný na zaplatenie úrokov z omeškania v súlade s § 517 ods. 1, 2 OZ až od nasledujúceho dňa 24.4.2017, ku ktorému dňu mal žalovaný nepochybne vedomosť o existencii výhrad žalobkyne o vadách zmluvy a musel si byť vedomý prípadného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Hodnota úrokov z omeškania je určená v súlade s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z. a zodpovedá úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky (0 %) zvýšenej o 5 percentuálnych bodov. V rozsahu premlčaného nároku žalobkyne, a v časti príslušenstva pohľadávky nezodpovedajúceho zákonnej úprave a skutkovým zisteniam vyplývajúcim z vykonaného dokazovania, odvolací súd zmenil dopĺňací rozsudok tak, že žalobu zamietol.

30. Pretože odvolací súd menil rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodoval tiež o náhrade trov celého konania (§ 396 ods. 2 CSP). Vychádzajúc z rozsahu celkovo uplatňovaného nároku v konaní na súde prvej inštancie 6.109,03 € (4.734,98 € + 1.734,05 €) žalobkyňa bola procesne neúspešná v časti, v ktorej došlo k zastaveniu konania pre späťvzatie žaloby 3 260,01 €, ako aj v časti 1.254,05 €, v ktorej bola zamietnutá žaloba o úhradu nároku 1 734,05 € z dôvodu premlčania. Žalobu vzala žalobkyňa späť dôvodiac dôkaznou situáciou v spore. Pretože k späťvzatiu žaloby nedošlo preto, aby žalovaný plnil po podaní žaloby, a zaviniť tak zastavenie konania, plnú procesnú zodpovednosť za zastavenie konania znáša žalobkyňa (§ 256 ods.1 CSP). Žalobkyňa sa považuje za procesne úspešnú stranu sporu len v časti priznaného plnenia 1.474,97 € a 280 € v úhrne 1.754,97 €. Vychádzajúc z pomeru procesného úspechu (1.754,97 €) a neúspechu (4.514,06 €) v spore, žalobkyni vznikla povinnosť na náhradu trov konania žalovanému v súlade s § 255 ods. 2 CSP. V prejednávanej veci však odvolací súd vzal na zreteľ osobitné okolnosti prípadu, z ktorých dôvodov nepriznal nárok na náhradu trov žalovanému podľa § 257 CSP.

31. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

32. Aplikácia § 257 CSP znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú sporovú stranu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa, či výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje, pričom súdna prax ustálila, že ide o ustanovenie, ktoré nezakladá voľnú možnosť použitia, ale súd je povinný skúmať, či v prejednávanej veci existujú také okolnosti, na ktoré je potrebné výnimočne vo veci prihliadnuť. Dôvody hodné osobitného zreteľa vyplývajú buď z určitého druhu konania, či procesnej situácie, alebo osobitného postavenia sporových strán. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje takú procesnú normu, ktorá umožňuje vziať do úvahy skutočnosti, ktorých zohľadnenie je vylúčené pri aplikácii striktného pravidla o procesnej zodpovednosti sporových strán za výsledok konania. Vyžaduje si to princíp spravodlivosti, ktorého zmyslom je zohľadniť osobitosť každého jednotlivého súdneho sporu.

33. Odvolací súd majúci na zreteli, že súdne konanie má viesť k poskytnutiu účinnej a spravodlivej ochrany oprávnených záujmov strán (Článok 2 CSP), pri zohľadnení prirodzene nevyváženého vzťahu spotrebiteľa a dodávateľa považoval za zodpovedajúce princípom spravodlivosti nepriznať procesne úspešnému žalovanému náhradu vzniknutých trov.

34. V prejednávanej veci odvolací súd za dôvody hodné osobitného zreteľa pri rozhodnutí o náhrade trov konania považoval správanie sporových strán, keď k späťvzatiu návrhu žalobkyne v prevažnej časti nároku viedlo aj konanie žalovaného, ktorý v rozpore s povinnosťami veriteľa na predloženie potvrdenia o úhrade dlhu, spočiatku odmietol žalobkyni predložiť doklad o čase úhrady splátok jej záväzku tak, aby mohla bez pochybností ustáliť, v akom rozsahu je jej žaloba dôvodná. Pokiaľ žalobkyňa žiadala o predloženie prehľadu uhradených splátok, ktorý dôkaz nebol účelovo predložený žalovaným s cieľom sťažiť výkon jej procesných práv v súdnom konaní, taký postup žalovaného je v rozpore so zásadou zákazu zneužitia práv. Odvolací súd poukazuje aj na tvz. vysvetľovaciu povinnosť strany sporu nezaťaženej dôkazným bremenom v súvislosti s hľadaním pravdy v súdnom konaní, ktorá predpokladá, že aj pri rešpektovaní kontradiktórnosti súdneho konania, musia strany sporu aktívne spolupôsobiť pri objasňovaní skutkového stavu. Zmienené okolnosti viedli súd k záveru, že aj keď žalobkyňa znáša procesnú zodpovednosť za späťvzatie svojho nároku, ktoré negatívne ovplyvnilo mieru jej procesnej úspešnosti v spore, je potrebné zohľadniť prístup žalovaného k súdnemu sporu, a za použitia § 257 CSP nepriznať mu náhradu trov konania. Žalobkyňa ako procesne neúspešná strana sporu nemá nárok na náhradu trov konania, podľa § 257 CSP odvolací súd dospel k záveru, že žalovanému náhradu trov konania neprizná, preto rozhodol, že sporovým stranám náhradu trov konania nepriznáva.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je

podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).